GEMEENTE waadhoeke

HJOED DWAAN WAT MOARN FREGET

Collegeprogramma gemeente Waadhoeke 2026 - 2030

SAM • GEMEENTEBELANGEN • CDA

Inleiding

HJOED DWAAN WAT MOARN FREGET

Op 4 juni 2026 heeft de gemeenteraad van Waadhoeke het coalitieakkoord 2026 – 2030 HJOED DWAAN WAT MOARN FREGET vastgesteld. Het akkoord is de uitkomst van de besprekingen en onderhandelingen tussen de drie grootste fracties SAM, Gemeentebelangen en het CDA. Met elkaar hebben zij een breed gedragen coalitie gevormd die daadkracht en lef wil uitstralen.

In het hier voorliggende collegeprogramma werken we dit akkoord meer in detail uit. We volgen daarbij de indeling die ook in het coalitieakkoord is gekozen. Hierin zijn de ambities van de coalitie volgens een viertal thema's verwoord. In lijn met de koers die de coalitie voor de komende raadsperiode heeft uitgezet gaan we in dit programma per thema na wat de doelen voor de komende vier jaar (en daarna) zijn. We leggen daarbij de focus op de ambities uit het coalitieakkoord en benoemen wat het college hiervoor de komende jaren gaat doen.

Waadhoeke is een financieel gezonde gemeente, maar om dit te blijven is de uitdaging de komende jaren groter dan voorheen. Met ingang van 2028 zijn ruimtebiedende maatregelen noodzakelijk. De gemeenteraad stelt jaarlijks de begroting vast en ziet toe op het meerjarenperspectief, waarin ook scherpe keuzes over de balans tussen inkomsten en uitgaven gemaakt moeten gaan worden.

De financiële vertaling

In een aparte bijlage bij dit collegeprogramma vindt u een financieel overzicht waarin onze ambities voor de komende vier jaar een financiële vertaling krijgen.

Kijken naar de lange termijn

In de programmabegroting van 2026 hebben we een begin gemaakt om onze doelen in een breder, perspectief te zien en te monitoren. We hebben daarbij gekozen voor de SDG's (de Sustainable Development Goals), of de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde naties. De maatschappelijke opgaven waar we voor staan zijn immers niet uniek voor Waadhoeke. Lokaal zijn er zorgen bijvoorbeeld over bestaanszekerheid, de vergrijzing en oplossingen voor de krapte op de arbeidsmarkt. Ook in Waadhoeke hebben we te maken met de gevolgen van klimaatverandering en de noodzaak van een snelle energietransitie. Universele thema's zijn een toekomstbestendige fysieke en sociale leefomgeving waar er goede en voldoende woningen zijn voor iedereen, maar waar ook de gezondheidszorg en het onderwijs op orde zijn. Daarnaast zijn veiligheid en bereikbaarheid/mobiliteit onderwerpen die onze aandacht hebben.
Ook met de onderwerpen in dit collegeprogramma willen we bijdragen aan het bereiken van de lange termijndoelen (SDG's) van de Verenigde Naties.

Een indeling in vier thema's:

RUIMTE OM TE LEVEN
Ruimte om te leven beschrijft onze plannen voor wonen, bereikbaarheid en een veilige en aantrekkelijke leefomgeving.

IEDEREEN DOET MEE
Iedereen doet mee beschrijft onze plannen voor zorg, welzijn, sport, cultuur en het sociaal domein.

DUURZAME TOEKOMST
Een duurzame toekomst beschrijft onze plannen voor economie, onderwijs en duurzaamheid.

SAMEN MAKEN WE WAADHOEKE
Samen maken we Waadhoeke beschrijft hoe we besturen, samenwerken en onze positie versterken.

Onderwerpen uitgelicht

In de gesprekken van de beoogde coalitiepartners zijn een aantal belangrijke onderwerpen apart op de agenda gezet. Deze onderwerpen hebben in het akkoord een eigen plek gekregen en ook in dit collegeprogramma worden ze specifiek uitgelicht. Het gaat over de dossiers over de woningbouw in de wijk Vliet – Tuinen in Franeker en de verbetering van de rondweg in Franeker, over het project Gratis Aktyf Waadhoeke en over een energieneutraal Waadhoeke, klimaat en (nieuwe) energie.

Samen werken brengt ons verder!

Waadhoeke is een unieke gemeente, met maar liefst twee werelderfgoederen binnen de gemeentegrenzen: De Waddenzee en het Koninklijk Eise Eisinga Planetarium. Het open landschap met de vele dorpen (en één stad), de talloze monumenten, oude kerkjes, molens, dijken en terpen is een fijne plek om te leven, te wonen en te werken. We spannen ons in om Waadhoeke aantrekkelijk te houden en een plek te bieden waar mensen gezond, gelukkig en veilig kunnen zijn. Maar vanuit het gemeentehuis krijgen we dat zonder hulp niet voor elkaar: onze ambities kunnen we alleen waarmaken als we dit samen doen met onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Goed bestuur maken we samen. Samen werken brengt ons verder is onze overtuiging. In dit collegeprogramma werken we dit in concrete acties uit. We kijken ernaar uit om hier samen met u uitvoering aan te geven.

Leeswijzer:
In de tekst hieronder vindt u in de eerste kolom de ambities zoals die in het coalitieakkoord zijn verwoord. In de tweede kolom zijn deze ambities door het college nader uitgewerkt.
In de laatste kolommen is ook een tijdplanning opgenomen. In de kolom ‘lopend’ noemen we de lopende zaken; dat zijn die onderwerpen waar we al mee bezig zijn en die deze collegeperiode een vervolg krijgen.
In de kolommen daarnaast staat een kruisje of een euroteken. Het euroteken zetten we neer als er financiële consequenties zijn; die vindt u in de financiële bijlage bij dit collegeprogramma. Zowel X als € geeft het jaar aan waarmee we starten met de planvorming of uitvoering van het betreffende onderwerp; het kan dus zijn dat de werkzaamheden en financiering de jaren daarna worden voortgezet.

‘Aan de slag’
Onze plannen op vier thema’s

Thema 1:

Ruimte om te leven

We bouwen aan een veilige, bereikbare en aantrekkelijke leefomgeving. Met passende woningen, slimme inrichting en aandacht voor veiligheid zorgen we voor leefbare dorpen en wijken.

Leefomgeving in balans

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
We streven naar het verminderen van de regeldruk.	Er wordt conform de beleidscyclus van de Omgevingswet gewerkt. Er wordt een transitieplan opgeleverd voor het op te stellen gemeentebrede Omgevingsplan. Bij het maken van nieuw beleid voor de fysieke leefomgeving is het uitgangspunt steeds het verminderen van regeldruk.		X		
We houden 'Verken je idee' in stand zodat initiatiefnemers snel weten of hun plan kansrijk is. Daarbij onderzoeken we de mogelijkheid om leges te heffen die bij vergunningverlening in mindering worden gebracht. Een snelle eerste scan zou daarbij gratis moeten blijven.	Initiatiefnemers blijven we stimuleren om plannen via de route 'Verken je idee' aan te leveren. De kosten die we hiervoor op termijn in rekening willen brengen worden verrekend met het tarief voor de omgevingsvergunningen. Een eerste snelle scan gaat via de frontoffice Bouw. Hier kunnen mensen telefonisch terecht en worden eenvoudige vragen direct afgedaan. Complexere zaken verwijzen we naar het proces 'Verken je idee'. De regeling wordt geëvalueerd en waar nodig aangepast.	X		X	
We gaan zorgvuldig om met de ruimte. We kiezen voor inbreiding waar het kan en uitbreiding waar het moet.	Bij inbreiding hebben we specifiek aandacht voor vrijkomende slechte panden (de zgn. 'rotte kiezen') en zoeken hiervoor een passende nieuwe functie. Ook bij inbreiding willen we het groen in de stad en dorpen zoveel mogelijk behouden. Met tijdelijke inzet zorgen we bij woningbouw en andere ruimtelijke ontwikkelingen voor zorgvuldige participatie en afstemming tussen alle partijen door inzet van een omgevingsmanager.	X X			
Bij uitbreiding van wonen en bedrijvigheid zorgen we voor voldoende groene buffers.	Initiatieven en ontwikkelingen worden getoetst op duurzaamheid inclusief vergroening en klimaatadaptatie. Bij (grotere) projecten organiseren we sessies rondom het Ambitieweb. Het Ambitieweb Grond-, Weg- en Waterbouw (GWW) is een praktisch hulpmiddel voor het inzichtelijk maken en realiseren van duurzame ambities voor een project. Groen, natuur en ruimtelijke kwaliteit maken onderdeel uit van deze sessies.	X X			

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
We zetten in op het tegengaan van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit.	Voor het voorkomen en bestrijden van criminaliteit en ondermijning zetten we extra capaciteit in.		€		
We bouwen aan een veilige, bereikbare en aantrekkelijke leefomgeving.	We stellen middelen beschikbaar voor voeding van het fonds Stads- en dorpsvernieuwing (S&D) waarmee we kunnen werken aan de herstructurerings- en woningbouwopgave van Waadhoeke.		€		€
We staan positief tegenover initiatieven voor een natuurbegraafplaats in Waadhoeke.	Vanuit de gedachte 'ja mits' beoordelen we dergelijke initiatieven.	X			

Betaalbaar en passend wonen

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
We monitoren onze erfpachtpilot en nemen op basis daarvan een besluit over verdere inzet.	De erfpachtpilot wordt verder vormgegeven. Aan de hand van deze ervaringen adviseren we over een vervolg.			X	
We verkennen en stimuleren de inzet van flexibele woningen.	We verkennen hoe flexwoningen de druk op de woningmarkt kunnen verlichten, welke locaties geschikt kunnen zijn en voor welke doelgroepen.		€		
We staan positief tegenover initiatieven voor woonvormen waarbij wonen en zorg worden gecombineerd.	Wonen en zorg vormt een belangrijk onderdeel van het nieuwe gemeentelijk Volkshuisvestingsprogramma (VHP). In dit VHP wordt verder richting gegeven aan dit onderwerp.		X		
We benutten bestaande gebouwen beter door herbestemming, woningsplitsing en erfsplitsing. Ook pakken we leegstand en verpauperde panden aan.	Vanuit een integrale aanpak maken we rotte-kiezen/verpauperde panden-beleid om verpauperde panden aan te pakken en nieuwe functies te geven. We werken mee aan woningsplitsing, erfsplitsing en de herbestemming van vrijkomende panden waar dit passend is. We onderzoeken of een leegstandsverordening een goed instrument is om de druk op de woningmarkt te verlichten. We gaan aan de slag met de aanbevelingen uit de evaluatie van de pilot 'Aanpak leegstand'.	X	€	€ X	
We ondersteunen starters bij het vinden van een woning.	Met de starterslening worden starters geholpen bij het kopen van een eerste woning. We willen we deze lening blijven aanbieden.		€		

We investeren in een aantrekkelijke leefomgeving met voldoende ruimte om te groeien

Uitgelicht: Zorgvuldig verder met de wijk Vliet – Tuinen in Franeker

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
Het dossier Vliet – Tuinen wacht vanwege een beroepsprocedure op een uitspraak door de Raad van State. Na de uitspraak zijn er twee mogelijke richtingen: het bestemmingsplan blijft in stand of het moet op onderdelen worden aangepast.	Of het bestemmingsplan in stand blijft, of op onderdelen moet worden aangepast: in beide gevallen pakken we het vervolg zorgvuldig aan. Dit doen we met oog voor de kwaliteit van de leefomgeving en een goede inpassing in het gebied.		X		
We zetten in op het herstellen van vertrouwen en het verbeteren van de communicatie. Daarbij benutten we onder andere het lopende verkeers-kundig onderzoek naar bereikbaarheid, verkeers-veiligheid en parkeren.	We willen in gesprek met de hele buurt. Een 1e stap is het in gesprek gaan over het verkeerskundig onderzoek met bewoners en belanghebbenden. Hiervoor nodigen we bewoners en belanghebbenden actief uit en we zorgen voor deskundige gespreksleiding.	X			

Vlot en bereikbaar onderweg

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
We maken de fietssnelweg F31 tussen Leeuwarden en Harlingen af en lossen resterende knelpunten op. Daarbij zoeken we cofinanciering vanuit Provincie Fryslân en het Rijk.	De situatie bij de entree van Franeker vanuit Dronryp bij de Leeuwarderweg pakken we aan. De entree van de fietssnelweg richting Harlingen geven we een upgrade (in combinatie met gepland beheer). Wanneer plannen voldoende zijn uitgewerkt verkennen we welke stimuleringsregelingen er mogelijk zijn.		X	 X	 X
We pakken het knelpunt in het centrum van Sint Annaparochie aan.	Dit pakken we de komende jaren gefaseerd op in combinatie met geplande onderhoudswerkzaamheden.			X	
We actualiseren de mobiliteitsvisie en de nota parkeernormen. Daarbij hebben we aandacht voor de toenemende parkeerdruk, onder andere in Sint Annaparochie, bij sporthal De Trije in Franeker en bij de treinstations in Franeker en Dronrijp.	De actualisatie van de nota parkeernormen pakken we op. De uitvoering van de Mobiliteitsvisie en alle ontwikkelingen in en om Franeker hebben de komende periode prioriteit. In 2029 maken we een start met het opstellen van een nieuwe Mobiliteitsvisie (Omgevingsprogramma Mobiliteit). De parkeersituatie bij het stationsgebied nemen we mee in de aanbesteding voor de nieuwe parkeerautomaten in Franeker. We gaan onderzoek doen naar de parkeerproblematiek in St.-Annaparochie en bij sporthal de Trije.		X X	 X	 €
We stellen een integraal mobiliteitsplan voor Franeker op.	Om de verschillende verkeeraspecten, zoals het parkeren in en om het centrum, de routes voor vrachtverkeer, fietsroutes, ontwikkelingen bij Bloemketerp, uitbreiding Elfstedenwijk met 275 woningen, bedrijventerrein Kie II enz., op elkaar af te stemmen starten we in 2027 met een integraal mobiliteitsplan voor Franeker.		€		
We onderzoeken de behoefte aan een extra avondtrein of late busverbinding met Leeuwarden in het weekend en starten bij voldoende behoefte een pilot.	We gaan in gesprek met de betrokken partijen over de behoefte en (on) mogelijkheden.		X		
Bij onderhoud van infrastructuur kiezen we voor duurzame materialen met een langere levensduur en lagere onderhoudskosten.	De consequenties van deze ambitie worden meegenomen in de beheerplannen.	X			

We maken werk van veilig, betrouwbaar en duurzaam verkeer en vervoer voor iedereen

Uitgelicht: verbetering van de rondweg in Franeker

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
Bloemketerp krijgt een veilige ontsluiting via de oostelijke rondweg passend bij het aantal kinderen dat daar na de bouw van de scholen gebruik van maakt, bijvoorbeeld bij het oversteken.	Als onderdeel van de gebiedsontwikkeling Bloemketerp realiseren we de benodigde infrastructuur vóór de ingebruikname van zwembad en scholen.			X	
Op het Oud Kaatsveld weren we vrachtverkeer.	Eind 2026 worden de huidige maatregelen geëvalueerd. In 2027 nemen we een besluit over de wijze waarop we vrachtverkeer van het Oud kaatsveld gaan weren.	X	X		
De westelijke rondweg richten we op termijn zo in dat het vrachtverkeer beter kan doorstromen én er tegelijkertijd een aantrekkelijke omgeving ontstaat.	Tegelijkertijd met het opstellen van het mobiliteitsplan voor Franeker stellen we voor de westelijke rondweg een principeprofiel vast, net als in 2026 voor de oostelijke rondweg is gedaan. Het plan voor de westelijke rondweg is gereed voordat we starten met de werkzaamheden aan de oostelijke rondweg.		€		

Thema 2:

Iedereen doet mee

In Waadhoeke moet iedereen mee kunnen doen. Of het nu gaat om zorg, sport, cultuur of ontmoeting. We bouwen aan een samenleving waarin mensen naar elkaar omzien en kansen krijgen.

Een sterke sociale basis voor iedereen

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
We maken een eenvoudige routekaart, zodat inwoners weten waar zij terecht kunnen met vragen over zorg, welzijn en werk. Voor regelingen en voorzieningen kunnen inwoners terecht bij één loket.	We voeren een routekaart in.		€		
Het dorpen- en wijkenfonds werkt heel goed en blijft de komende vier jaar bestaan.	We stellen opnieuw voor vier jaar middelen beschikbaar voor het uitvoeren van de subsidieregeling Dorpen- en wijken. De dorpen- en wijkenregeling wordt geëvalueerd en waar nodig aangepast.		€		€
Burgerinitiatieven worden behandeld met het uitgangspunt 'ja, mits'. Er is een vast aanspreekpunt dat initiatiefnemers ondersteunt.	We zorgen voor een vast aanspreekpunt voor burger-initiatieven op sociaal gebied.		X		
We verkennen uitbreiding van de aanpak van De Opstap naar andere dorpen en wijken.	Per wijk of dorp wordt in kaart gebracht welke behoefte er is aan ontmoetingsplekken en in hoeverre de bestaande plekken daarbij aansluiten. Daarbij wordt onderscheid gemaakt naar doelgroepen, type ontmoetingsplekken en de manieren waarop inwoners deze plekken weten te vinden.		X		
We versterken en borgen de samenwerking tussen onderwijs, ondernemers en overheid via het sociaal-economisch actie-programma Het Goud van Noordwest.	Met meerdere projecten werken we aan de samenwerking tussen onderwijs, ondernemers en overheid (de drie O's), o.a. met het project 'leren en werken in de eigen regio'.	X			
We verlengen de pilot Groeituin in Wier met een jaar. We zien de Groeituin vanaf 2028 als een basisvoorziening van Empatec.	We evalueren de lopende pilot Groeituin en nemen de mogelijke verbeterpunten mee in de verlenging van de pilot. De pilot wordt met een jaar verlengd tot 1 januari 2028. Een onderzoek zal uitwijzen hoe en onder welke voorwaarden de Groeituin na de verlengde pilotperiode in de basis-dienstverlening van Empatec kan worden ondergebracht.		€ X		
We bieden maatwerkbegeleiding aan inwoners die vanuit de bijstand aan het werk gaan, om onzekerheid, stress en terugval te voorkomen.	We bieden, met inzet van Pastiel, maatwerk aan inwoners die (weer/gedeeltelijk) aan het werk gaan. Wij monitoren de werkwijze en evalueren dit in 2028.	X			

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
We versterken de samenwerking met huisartsen via de accounthouder externe verwijzers en de praktijkondersteuners GGZ-jeugd.	We onderzoeken op welke wijze de huidige pilot kan worden voortgezet waarbij we een accounthouder inzetten voor de versterking van de samenwerking. Door de inspanning van de accounthouder huisartsen worden meer jeugdigen door de POH begeleid, waardoor dure jeugdzorg wordt voorkomen.		€ €		
We nemen onze verantwoordelijkheid bij de uitvoering van de Spreidingswet.	We zetten blijvend in op duurzame opvang in het kader van de Spreidingswet. Dit gebeurt in samenwerking met partners, zoals het COA, de politie en Connexa. Bij de besteding van de Rijksmiddelen hebben we oog voor de dorpen in de onmgeving.	X			
In Waadhoeke krijgt iedereen gelijke kansen om zich te ontwikkelen, talenten te ontdekken en benutten.	We zetten in op gelijke ontwikkelkansen, o.a. met de inzet van het Gebiedsteam op school.		€		
Voorkomen is beter dan genezen. Daarom zetten we in op preventie. We werken aan sterke dorpen en wijken, waar ontmoeting, verbinding, meedoen, gezond eten en bewegen de sociale basis vorm.	Een lokale agenda voor de transformatie van mentale gezondheid en veerkracht wordt opgesteld. We versterken preventie, gezondheid en veerkracht en verminderen waar mogelijk afhankelijkheid van zwaardere ondersteuning.		X		

Sport en bewegen

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
We starten een pilot Gratis Aktyf gericht op inwoners van 65 jaar en ouder.	We ontwikkelen een plan voor deze doelgroep om drempelloos te sporten en/of cultuur te kunnen beleven. Hierbij is specifieke aandacht voor de financiële drempel die senioren mogelijk ervaren.			X	
Het zwembad op Bloemketerp in Franeker wordt deze bestuursperiode geopend.	Om dit doel te bereiken wordt het beeldkwaliteitsplan en inrichtingsplan Bloemketerp verder uitgewerkt.	X			
We zetten ons maximaal in voor het behoud van een toekomstbestendige zwemvoorziening in Sint Annaparochie.	We blijven Stichting Sportbedrijf Waadhoeke subsidieren voor de instandhouding en exploitatie van het complex De Bildtse Slag.	X			
We herijken het sportbeleid naar integraal beleid voor sport en bewegen. Met extra aandacht voor (groene) speelplekken en bewegen in de openbare ruimte.	We bereiden de actualisatie van het sportbeleid voor. Er komt een integrale beleidsnota over sport en bewegen, inclusief bewegen in de openbare ruimte. Daarbij richten we ons zowel op de (on)georganiseerde sport als op het bewegen en spelen in het dagelijks leven.		€		

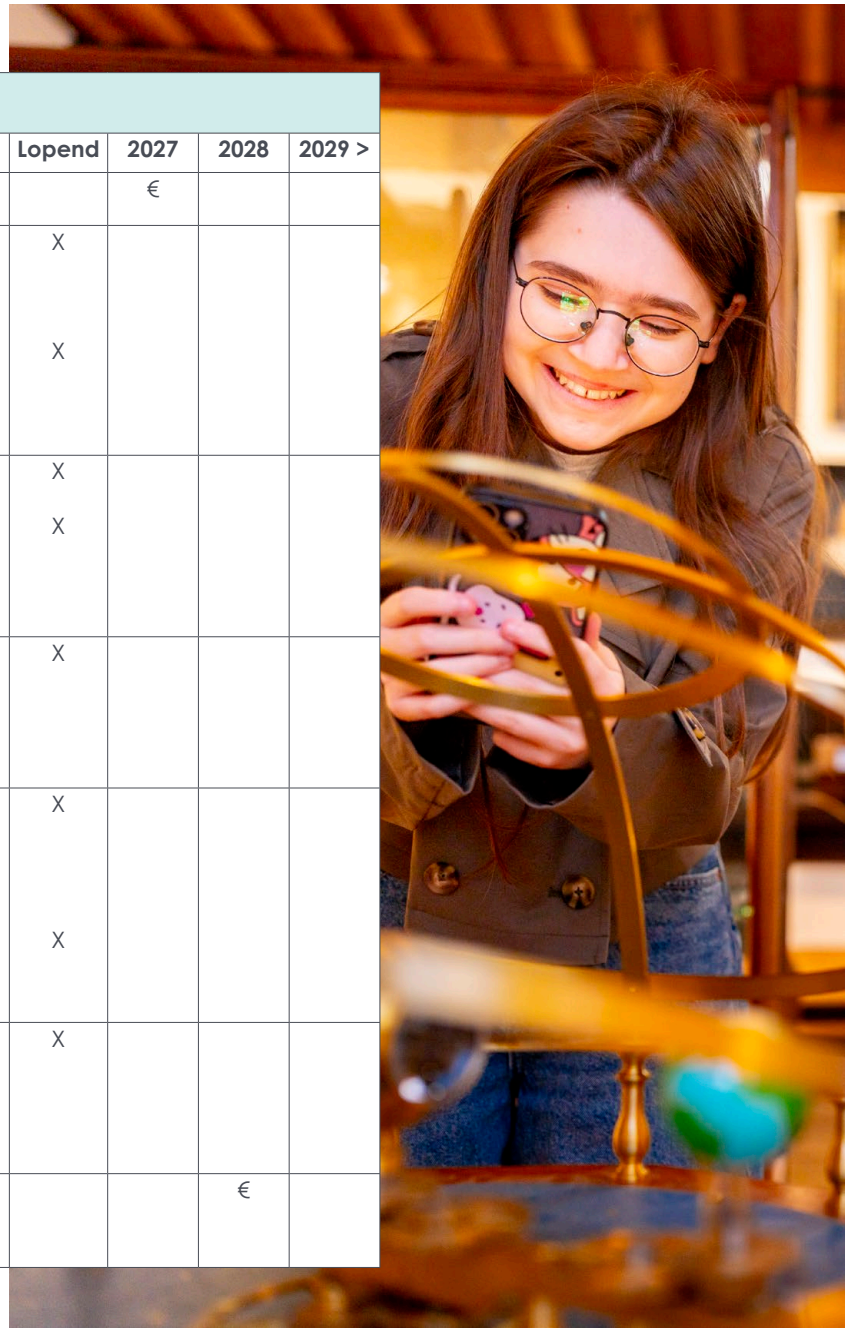
We staan voor een menswaardig, veilig en gastvrij bestaan

Uitgelicht: Het project Gratis Aktyf Waadhoeke

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
We gaan door met Gratis Aktyf Waadhoeke. De pilot verlengen we tot en met 2028. Halverwege 2027 evalueren we het initiatief. Op basis daarvan bepalen we hoe we na 2028 verdergaan.	We voeren een evaluatie uit naar de effecten van Gratis Aktyf Waadhoeke. We verlengen de periode van het project met een jaar.		X	X	

Cultuur en erfgoed als kracht van Waadhoeke

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
We behouden en versterken cultuur en erfgoed.	We voeren het erfgoedbeleid uit.		€		
We willen de cultuurhistorische verhalen van Waadhoeke beter vertellen, bundelen en uitdragen. Dat doen we onder andere via Visit Noardwest Fryslân.	We ondersteunen lokale initiatieven die een bijdrage leveren aan 'het verhaal van Waadhoeke' bij de ontwikkeling en promotie van Waadhoeke. Lokale erfgoedverenigingen worden geholpen bij het verbeteren van de (digitale) toegankelijkheid van hun archief en de vindbaarheid en zichtbaarheid van hun organisatie en werk. Dit in samenwerking met partners als de bibliotheek.	X X			
We omarmen de nieuwe koers van theater De Koornbeurs en blijven hiervoor de bestaande middelen beschikbaar stellen binnen de huidige afspraken. Daarnaast moedigen we samenwerking met andere organisaties, horeca en het Koninklijk Eise Eisinga Planetarium aan om nieuwe kansen te creëren.	We handhaven de huidige subsidie. We brengen culturele instellingen en organisaties met elkaar in verbinding en faciliteren samenwerking waar dit meerwaarde biedt.	X X			
Voor de cultuursector in Waadhoeke geldt: innovatieve toekomstbestendige plannen die voortkomen uit samenwerking, beoordelen we op haalbaarheid. Hiervoor is alleen incidentele financiële steun eventueel mogelijk.	We staan positief tegenover dit soort culturele initiatieven.	X			
We gaan in gesprek met Seewyn Kunsteducatie over de samenwerking met amateurverenigingen, waarbij gezocht wordt naar aansluiting bij de behoefte van deze verenigingen. De samenwerking moet binnen het bestaande budget verbeteren.	De inzet van de cultuurcoach (Seewyn) als intermediair, verbinder en kennismakelaar voor het (amateur)cultuurveld krijgt een vervolg. We brengen de amateurkunst en ondersteuningsorganisaties als Keunstwurk in contact met elkaar om behoefte en aanbod beter op elkaar af te stemmen.	X X			
We zetten het beleid voor Fries, Bildts, Franekers en Nederlands voort.	We continueren de inzet van de meertaligheid coördinator. We hebben daarbij specifieke aandacht voor meertaligheid in de gemeentelijke communicatie en stimuleren cultuuraanbieders, evenementenorganisaties en de detailhandel om meertaligheid te gebruiken in hun communicatie.	X			
We gaan door met de taalcampagne richting 2028, het jaar waarin onder andere 10 jaar gemeente Waadhoeke en 175 jaar PC worden gevierd.	In het kader van de aankomende jubilea in Waadhoeke vernieuwen we de lopende taalcampagne.			€	

Gastvrij genieten in Waadhoeke

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
We verbeteren het recreatieve routenetwerk, bijvoorbeeld via boeren-landpaden, dorpsommetjes en vaarrondjes.	We brengen in beeld wat de kosten zijn om de recreatieve paden It Laisterpadsy, het Waaigatspaad en het pad Schalsum-Boer voor iedere doelgroep inclusief toegankelijk te maken.			€	
	In nauwe afstemming met Wetterskip Fryslân werken we aan het vaarrondje Het Bildt.		X		
	Er wordt een haalbaarheidsonderzoek en ecologisch onderzoek gedaan naar structurele bevaarbaarheid voor de Arumerfeart. In 2027 volgt besluitvorming.		X		
	We sluiten aan bij een nieuwe provinciale boerenland-padenregeling zodra dit concreet wordt.		X		
We verlagen de regeldruk voor evenementen-organisaties door in te zetten op meerjarige subsi-dies en vergunningen.	Per evenementorganisatie wordt nagegaan op welke manier de ervaren regeldruk verminderd kan worden (maatwerk).		X		
	We stellen een centraal subsidieloket in om het subsidie-proces sneller, eenduidiger en efficiënter te laten verlopen.		X		
	In 2028 stellen we nieuw evenementenbeleid vast met aandacht voor meerjarige subsidies en vergunningen.			X	
We streven naar meer over-nachtingsmogelijkheden in Waadhoeke. De extra inkomsten uit een verhoging van de toeristenbelasting investeren we deels weer in de sector.	In 2026 is beleid voor logiesaccommodaties vastgesteld dat heldere kaders biedt voor lokale initiatieven.	X			
	Initiatieven voor grootschaliger voorzieningen ondersteunen we zo actief mogelijk bij de planvorming.	X			
	De toeristenbelasting wordt in 2028 verhoogd naar € 1,50.			X	

Thema 3:

Een duurzame toekomst

We bouwen aan een toekomstbestendige gemeente. Met een sterke economie, goed onderwijs en een gezonde leefomgeving in balans met natuur en milieu. Zo zorgen we ook goed voor de generaties na ons.

Ondernemen met ruimte voor groei

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
We verbeteren de gemeentelijke dienstverlening aan ondernemers. Zo hebben we aandacht voor onze communicatie en we maken processen eenvoudiger en overzichtelijker.	Er komt een communicatieplan specifiek gericht op ondernemers.		€		
	We verrichten een nulmeting onder ondernemers om van daaruit de dienstverlening te verbeteren en te monitoren. Verbeterpunten vanuit de nulmeting worden verwerkt in de processen die zien op vergunningverlening.		X		
	Met structurele bedrijfsbezoeken, het organiseren van bijeenkomsten en acties, overleg en communicatie (website en nieuwbrieven) houden we contact met ondernemers.	X			
We willen het Raadhuisplein in Franeker ontwikkelen tot een aantrekkelijker verblijfsgebied.	Via een pilot verkennen we het effect van een autoluw Raadhuisplein. Na de pilot evalueren we. We adviseren over de toekomstige inrichting.		X		
We onderzoeken mogelijkheden om leegstaande en verwaarloosde panden in winkelgebieden aan te pakken.	In Franeker werken we via het binnenstadmanagement aan deze problematiek (werkgroep Vastgoed).	X			
	Dit vraagstuk vraagt om een samenhangende gemeentebrede aanpak. Zie hiervoor ook onder 'Betaalbaar en passend wonen'.	X			
We brengen sociale doelgroepen, zoals inwoners van het AZC en statushouders, in contact met ondernemers in de regio.	We werken op basis van het vastgestelde beleidsplan re-integratie en trekken hierin samen op met partners zoals De Dienst, Pastiel, het COA, Het Goud van Noordwest en Fryslân Werkt.	X			
	We sluiten aan bij bestaande initiatieven en tegelijk onderzoeken we of aanvullende inzet nodig is, bijvoorbeeld via een pilot met forfaitaire loonkostensubsidie of het bieden van startbanen.	X			
We voeren het vastgestelde beleid voor huisvesting van arbeidsmigranten uit en versnellen dit waar mogelijk.	Daar waar mogelijk wordt ruimte gegeven voor huisvestingsinitiatieven op maatwerklocaties.	X			
	Het beleid voor de huisvesting van arbeidsmigranten wordt geëvalueerd en waar nodig geactualiseerd.		X		

Een sterke landbouw in balans met landschap en natuur

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
We stimuleren agrarisch natuurbeheer. Dat doen we in samenwerking met agrarische collectieven.	Wij staan positief tegenover initiatieven voor agrarisch natuurbeheer en zijn bereid om hier incidenteel via subsidies aan bij te dragen.	X			
We bevorderen duurzame en natuurinclusieve landbouw.	Vanuit Greidhoeke Plus is de eerste aanzet gegeven tot de Bioregio Greidhoeke. In 2028 verkennen we of dit breder in de gemeente kan worden uitgezet. De projecten vanuit Goud van Noordwest over gewasbescherming en bodemvitaliteit zetten we de komende periode voort. Het in 2027 vast te stellen programma Visie op het landelijk gebied vormt de basis om te bepalen hoe we de agrarische sector de komende periode verder kunnen ondersteunen m.b.t. deze ambitie.	 X	 X	X	
We ondersteunen de korte keten en vergroten de bekendheid hiervan.	Vanuit Goud van Noordwest gaan we aan de slag met een training voor ondernemers zodat zijzelf hun bekendheid lokaal kunnen vergroten. Om de bekendheid van de korte keten (de rechtstreekse verkoop van producent aan consument) en de ondernemers daarachter te vergroten zetten we de samenwerking met Visit Noardwest voort.	 X	X		
We organiseren structureel overleg met agrarische en natuurorganisaties.	We organiseren een tweejaarlijks overleg tussen landbouw, natuur en overheid. We werken de verdere invulling hiervan uit op basis van het in 2027 vast te stellen programma Visie op het landelijk gebied.		X		
We zetten de bestemmingsreserve Ontwikkelfonds ook in voor projecten op het gebied van biodiversiteit en landbouw.	Sinds 2020 gebruiken we de bestemmingsreserve Ontwikkelfonds voor onderscheidende opgaven; ook voor de verbetering van biodiversiteit en initiatieven op het gebied van landbouw. Die lijn zetten we voort.	X			

Duurzaam vooruit: energieneutraal en circulair

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
We onderzoeken de mogelijkheden om een eigen gemeentelijk warmte- en energiebedrijf op te zetten, in samenwerking met lokale coöperaties.	We beginnen dit onderzoek met het opstellen van een startnotitie ‘gemeentelijk energie- en warmtebedrijf’.		X		
Bij projecten in de openbare ruimte hebben we extra aandacht voor vergroening en klimaatadaptatie.	We voeren het project ‘vergroenen gemeentegrond’ uit de Duurzaamheids-agenda uit. Initiatieven (‘Verken je idee’) op de Omgevingstafel worden getoetst op duurzaamheid inclusief vergroening en klimaatadaptatie. Bij (grotere) projecten organiseren we sessies vanuit de methode van het Ambitie-web. Het Ambitieweb Grond-, Weg- en Waterbouw (GWW) is een praktisch hulpmiddel voor het inzichtelijk maken en realiseren van duurzame ambities voor een project.	 X X		X	
We optimaliseren afvalscheiding, bewustwording, afvalpreventie, verwerking en hergebruik. Daarbij kijken we ook naar de mogelijkheid van Diftar.	We zetten de acties gericht op afval-scheiding, bewustwording, afvalpreventie en verwerking voort. Het onderzoek naar de invoering van Diftar is gereed. In het 1e kwartaal van 2027 wordt de raad hierover geadviseerd.	X	 X		
Bij alles wat we doen nemen we circulariteit als uitgangspunt.	We kiezen voor het partnerlidmaatschap van Vereniging Circulair Friesland.		€		

We bouwen aan een sterke, toekomstbestendige en ondernemende economie

Uitgelicht: Op weg naar een energieneutraal Waadhoeke

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
De gemeente heeft de afgelopen periode gewerkt aan het klimaatlandschap. In de verdere uitwerking en op basis van opgedane inzichten kiezen we ervoor om dit project onderdeel te maken van het Gebiedsproces Duurzaam Waadhoeke. Hierbij kijken we nadrukkelijk breder dan het zoekgebied bij Sexbierum. In dit proces brengen we energie, natuur, water en leefomgeving samen.	Het gebiedsproces vraagt om een zorgvuldige start. Daarvoor stellen we een startnotitie 'Gebiedsproces Duurzaam Waadhoeke' op. Hierin wordt het proces beschreven en is communicatie een belangrijk thema. We zorgen er voor dat plannen duidelijk zijn, zorgen serieus worden genomen en het draagvlak wordt vergroot.		X		
De energie die we in 2040 in Waadhoeke gebruiken moet duurzaam opgewekt zijn.	Er worden geschikte locaties gezocht voor opwek en opslag, gericht op het in balans brengen van vraag en aanbod.	X			
Initiatieven van energiecoöperaties ondersteunen we, mits deze goed passen bij de omgeving en gemeenschap.	We onderzoeken de mogelijkheden om een vorm van financiering te vinden voor energiecoöperaties om projecten op te starten die bijdragen aan de gemeentelijke ambities.		X		

Kansen voor ieder talent

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
We stimuleren innovatief onderwijs, zoals de Einsteinclass, het leer-werkplein en techniek-onderwijs.	We denken actief mee met scholen die innovatief onderwijs willen bieden. We werken mee aan het vaststellen en uitvoeren van het provinciaal convenant voor maatwerkvoorzieningen.	X	 X		
We ondersteunen scholen die werken aan inclusief onderwijs.	In het Integraal Huisvestingsplan (IHP) nemen we uitgangspunten op over het faciliteren van inclusief onderwijs in schoolgebouwen.		X		
We stellen een nieuw integraal huisvestingsplan Onderwijs vast. Daarin ook aandacht voor groene schoolpleinen, integrale kindcentra en sterke dorpsscholen.	Op basis van het vast te stellen kwaliteitskader met uitgangspunten voor goede toekomstbestendige huisvesting stellen we het IHP op.		X		
We zetten de samenwerking tussen onderwijs, ondernemers en overheid via Het Goud van Noordwest voort.	Met jaarlijkse 'Wijzer events' kunnen kinderen kennismaken met diverse sectoren van bedrijvigheid. We vullen de regionale vacaturebank van Wrk.frl, zodat scholieren en studenten van alle niveaus kunnen zien welke banen er in de regio te vinden zijn. De Academie van Franeker biedt educatieve programma's aan voor Havo-scholieren.	X X X			

Een vitaal en gezond leven

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
We voeren Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) in. Deze IJslandse aanpak richt zich op het voorkomen van alcohol-, drugs- en tabaksgebruik door jongeren door een leefomgeving te bieden waarin ze gelukkig en gezond kunnen opgroeien.	In 2026 is onderzoek gedaan naar de OKO-aanpak in Waadhoeke. Op basis van de bevindingen uit dit rapport is geadviseerd om OKO uit te gaan voeren. We gaan deelnemen aan het OKO-implementatietraject van het Trimbos Instituut.		€		
We onderzoeken de mogelijkheden om eerstelijnszorg dichtbij te faciliteren.	We verkennen de mogelijkheden om Nederlandse 'best practices' op het gebied van huisartsenzorg toe te passen in Waadhoeke.		X		
We stimuleren een gezonde en actieve leefstijl.	We versterken de mentale gezondheid, onder andere door het voortzetten en waar mogelijk uitbreiden van Welzijn op Recept.		€		
We maken concreet werk van onze ambitie: Waadhoeke is een inclusieve gemeente. We evalueren het huidige antidiscriminatiebeleid en de uitvoeringsagenda inclusie en diversiteit 2023–2025. Op basis daarvan stellen we nieuw inclusie- en diversiteitsbeleid op, met daarin een Lokale Inclusie Agenda gericht op betere toegankelijkheid.	We evalueren het huidige antidiscriminatiebeleid en de uitvoeringsagenda 2023-2025. We ontwikkeling een nieuw inclusie- en diversiteitsbeleid, inclusief een lokale inclusie agenda (LIA). We stellen de Uitvoeringsagenda vast en voeren deze uit.	X	 X	 X	

Thema 4:

Samen maken we Waadhoeke

Een sterke gemeente maken we samen. We zorgen voor goede en toegankelijke dienstverlening. We werken samen met inwoners, ondernemers, organisaties en andere overheden. Ook versterken we onze positie in de regio, in Nederland en daarbuiten.

Meedenken en meedoen

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
We onderzoeken de instelling van een ouderenraad.	De nieuwe participatieverordening dient als basis voor het vast te stellen participatiebeleid, waarbij we o.a. de mogelijkheden van het instellen van een ouderenraad onderzoeken.		X		
We experimenteren met participatie-instrumenten zoals een burgerberaad en Right to Challenge.	Bij de uitwerking van het opstellen van participatiebeleid starten we met pilots rondom een burgerraad en Right to Challenge.			X	
Het gemeentelijk serviceloket in St. Annaparochie blijven we structureel aanbieden.	Na een pilot met een serviceloket burgerzaken in St.-Annaparochie is een evaluatie uitgevoerd. Op basis van de uitkomsten van de evaluatie, gebaseerd op onder andere minimale bezettingsgraad en klanttevredenheid, is er de wens om het serviceloket structureel te blijven aanbieden.		€		

Waadhoeke in positie voor de toekomst

Coalitieakkoord	Uitwerking college	Lopend	2027	2028	2029 >
We werken doelgericht aan de ontwikkeling van Waadhoeke op de lange termijn. Daarbij versterken we onze positie in de regio en richting het Rijk en Europa, zodat we onze belangen goed kunnen behartigen en kansen benutten.	We zetten in op een stevige belangenbehartiging, met gerichte lobby, sterke netwerken en het actief benutten van financieringsmogelijkheden (fondsenwerving).		€		